

І.О. Гайдай, аспірантка

О.Є. Місечко,

доктор пед., наук, професор

Житомирський державний

університет імені Івана

Франка

АКТУАЛІЗАЦІЯ ДОСВІДУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ПОДВІЙНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ В УКРАЇНІ

Підготовка вчителів за подвійними спеціальностями у вищих навчальних закладах України проводиться вже понад півстоліття. Приєднання системи вищої освіти України до Болонської декларації разом із незаперечними позитивними наслідками, несе з собою і відмову від певних національних освітніх особливостей. Так, відповідно до вимог Болонської декларації, підготовка фахівців має бути фундаментальною і має відбуватися за вузькою спеціальністю. Поряд із цим, у більшості вищих навчальних закладів України існує практика професійної підготовки вчителя за двома спеціальностями. Потреба у підготовці вчителів-філологів за подвійними спеціальностями протягом тривалого часу зумовлювалася цілою низкою причин. Серед вирішальних на етапі впровадження такої підготовки називають збільшення кількості малокомплектних шкіл, викликане демографічними наслідками війни і відповідним зменшенням кількості учнів; нестачу учителів; зростання кількості предметів філологічного циклу [2, С.343]. Відповідно, виникала проблема забезпечення вчителів роботою на повну ставку, яку можна було розв'язати шляхом суміщення викладання кількох навчальних предметів у сільських школах. Сучасна ситуація на ринку праці і наявність малокомплектних шкіл актуалізує цю проблему і нині.

Початок організації підготовки вчителів широкого профілю ознаменований виходом ряду важливих документів. Серед них – наказ

Міністерства освіти УРСР від 6 жовтня 1956 р. № 451 “Про затвердження переліку факультетів і спеціальностей широкого профілю педагогічний інститутів Української РСР”, який передбачав низку заходів по організації навчання за спеціальностями “українська/російська мова і література, співи”, “іноземна мова (англійська/німецька), вихователь школи-інтернату”, “українська/ російська мова і література, вихователь школи-інтернату” [3, Арк. 83-84].

На сьогодні навчання майбутніх педагогів здійснюється за поєднаними напрямками, спеціальностями і спеціалізаціями з урахуванням спорідненості галузей наук. Фахівцям, підготовка яких здійснюється за подвійними спеціальностями, присвоюється кваліфікація за першою і другою спеціальністю. Кваліфікація за другою спеціальністю записується у додатку до диплома, але вона забезпечує рівні академічні права осіб, які пройшли таку підготовку, тобто дає право працювати у школі за обома спеціальностями. Для забезпечення системності у навчанні підготовка вчителів за подвійними спеціальностями здійснюється шляхом впровадження інтегрованих навчальних дисциплін [1].

Наприклад, у Житомирському державному університеті ім. І. Франка проводиться підготовка вчителів за подвійними спеціальностями, про що свідчить інформація зі сторінки Інституту філології та журналістики: “Українська мова і література та мова і література (англійська)”, “Українська мова і література та українознавство”, “Російська мова і література та мова і література (англійська)” [3].

Отож, для того, щоб забезпечити більш ефективну підготовку сучасного вчителя-філолога за подвійними спеціальностями у вищій школі, варто не тільки враховувати сучасні зміни тенденцій у системі педагогічної освіти, але й спиратися на попередній досвід запровадження подвійних спеціальностей.

Література

1. Лист МОН України № 1/9-736 від 06.12.2007 «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>.
2. Мисечко О.Є. Формування системи фахової підготовки вчителя іноземної мови у педагогічних навчальних закладах України (початок ХХ ст. – початок 1960-х рр.) : монографія / О.Є.Мисечко. – Житомир, 2008. – 528 с.
- 3.Офіційний сайт Житомирського державного університету ім. І. Франка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zu.edu.ua>.
4. ЦДАВОВ України. Ф. 166 оп. 15 Спр. 2082. Директивні вказівки управління підвідомчим установам з питань метод роботи в педвузах, 1957 р. – 248 арк.